C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-200/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Nr.PIGD 1-24127183-03-21rji-11022025 Judecător: Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

19 iunie 2025 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele ședinței, judecător Ion Talpa
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Ghenadie Liulca

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol și avocatului Culicov Serghei în interesele condamnatului Nastas Andrian declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 09 ianuarie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului Nastas Andrian împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 08 noiembrie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Nastas Andrian împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 14.08.2022 - 06.03.2023, în condiții inumane, și anume: celule populate cu diferite insecte; umezeală în celule și mucigai pe pereți; lavoarul împreună cu veceul, unde se spală veselă; apă potabilă de calitate rea; iluminarea celulelor insuficientă; nu se respectă norma spațiului locativ; asistența medicală necalitativă.

Condamnatul Nastas Andrian solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane, și degradante în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 09 ianuarie 2025 s-a admis plângerea condamnatului Nastas Andrian împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Nastas Andrian a fost deținut în perioada 16 august 2022 - 07 martie 2023, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 203 (două sute trei) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Nastas Andrian cu 20 (douăzeci) zile, pentru 200 (două sute) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 03 (trei) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, care nu nu au putut fi reduse, fiind lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Nastas Andrian, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul central din 21.10.2022 cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 04 (patru) luni, se reduce cu 20 (douăzeci) zile.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată, cu respingerea plângerii condamnatului, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv și planșeta fotografică, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Nastas

Andrian în Penitenciarul nr.11 Bălți i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Consideră că, judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Dezacordul cu încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 09 ianuarie 2025 și-a expus și avocatul Culicov Serghei în interesele condamnatului Nastas Andrian pledând întru casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi decizii cu admiterea integrală a plângerii cu reducerea în condiţiile art. 473/4 alin. (4) Cod procedură penală a pedepsei lui Nastas Andrian în calitate de condamnat cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.2 Lipcani, or, instanţa de judecată nu a argumentat îndestul poziţia sa privind prin calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie în calitate de condamnat.

Conform prevederilor art.447 alin.(1,2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, până la data examinării cauzei, nu a parvenit.

Verificând argumentele cererilor de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, recursurile urmează a fi respinse ca nefondate, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Nastas Andrian împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583

din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Nastas Andrian în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioada 16 august 2022 - 07 martie 2023, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 203 zile, în calitate de condamnat.

Potrivit plângerii înaintate condamnatul Nastas Andrian a invocat că s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, în condiții inumane, și anume: în condiţii inumane unde celule populate cu diferite insecte; umezeală în celule şi mucigai pe pereţi; lavoarul împreună cu veceul, unde se spală veselă; apă potabilă de calitate rea; iluminarea celulelor, insuficientă; nu se respectă norma spaţiului locativ; asistenţa medicală necalitativă.

Potrivit raportului întocmit, condamnatul Nastas Andrian s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălţi şi în perioada de referinţă, a fost cazat în următoarele celule: 1) în perioada 16.08.2022 - 26.08.2022, în celula nr. 34, cu suprafaţa totală de 15,62 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,38 m^2, pereţii fiind ridicaţi până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă; cifra deţinuţilor a variat între 1 şi 4 persoane; 2) în perioada 26.08.2022 - 24.10.2022, în celula nr. 06, cu suprafaţa totală de 37,02 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,62 m^2, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă; cifra deţinuţilor a variat între 10 şi 13 persoane; 3) în perioada 24.10.2022 - 07.03.2023, în celula nr. 18, cu suprafaţa totală 27,73 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,42 m^2, pereţii fiind ridicaţi până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă;

Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m2 conform standardelor CPT.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, condamnatul Nastas Andrian s-a deţinut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada raportată, în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ per persoană de 4 m^2, fiind deținut în celule supra

aglomerate, contrar standardelor internaționale și celor naționale, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat.

În acest context, Colegiul penal, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal consideră, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, pe parcursul perioadei vizate Nastas Andrian a ispășit pedeapsa în Penitenciarul nr.11 Bălți, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul nerespectării normei spațiului locativ și a condiţiilor unde celule populate cu diferite insecte, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Respectiv, Colegiul penal, la fel, ca și judecătorul de instrucție consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Nastas Andrian, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioada vizată au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

Totodată, la caz judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, și anume una zi de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare în Penitenciarele nr.11 Bălți, care în opinia Colegiului este un echitabilă.

Privitor la solicitarea avocatului-recurent în interesele condamnatului de a-i fi aplicată formula de reducere: 2 zile de reducere per 10 zile de deținere în condiții precare, Colegiul penal o consideră neîntemeiată, or, judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția adoptată, reducerea instituită fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, criticile părții apărării aduse în acest sens fiind apreciate nefondate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs conchide că, cerințele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, iar temei de casare a încheierii nu s-a stabilit, fiind condiționată respingerea cererilor de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Respinge ca nefondate recursurile directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol și avocatului Culicov Serghei în interesele condamnatului Nastas Andrian declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 09 ianuarie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului Nastas Andrian împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ion Talpa

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Ghenadie Liulca